

LŐRINCZI LAJOS

ISTEN ARCA

„És amikor elvonul dicsőségem, a kőszikla hasadékába állítalak, és kezemmel betakarlak, amíg elvonulok.” (2Móz 33,22)

Vannak, akik buzgó lélekkel hiszik az Istent, tanulmányozzák akaratát, és igyekeznek az ő törvényei szerint élni. Az imádság soha nem fogy el ajkukról, a jó cselekedet a tevékenységükből, az egyházhoz való ragaszkodásuk pedig önzetlen tettekben mutatkozik meg. Ők közel élnek az Istenhez.

Vannak, akik hisznek Isten létezésében, olykor imádkoznak is, de nem tulajdonítanak Neki különösebb fontosságot. A vallás számukra nem a mindennapos istenkeresést jelenti, hanem az egyházfenntartás elrendezését, az ünnepes-tempombajárást, ami inkább szokás, mint belső meggyőződésből fakadó cselekedet.

Vannak, akik egyenesen tagadják Isten létezését. Mindent az anyagra vezetnek vissza, mindent a fizika törvényeivel magyaráznak meg. Lélek és láthatatlan világ, idealizmus és metafizika számukra ismeretlen. Egyház, vallás: a gyengéknek való – mondják –, akik nem tudják, mit kezdjenek magukkal, nem bírják elviselni a mindennapok terhét, csak akkor, ha egy láthatatlan Istenben bízhatnak, ha egy kitalált Hatalommal bátoríthatják, vigasztalhatják magukat.

Láthatjuk, testvéreim, hogy a vallás és Isten más-más helyet foglal el a szívünkben. Minden ember más és más ponton áll az Istennel való viszonyában, ki közelebb hozzá, ki távolabb. Ha ezt ábrázolni akarnánk, akkor egy hullámos vonalat kellene húznunk, amely hol közeledik Istenhez, hol távolodik Tőle, s ez nagyban függ attól, hogy jól vagy rosszul megy-e éppen sorunk. Tulajdonképpen felfoghatjuk mindezt úgy is, hogy életünk alakulása formálja bennünk az istenképet, azt, ahogyan Istent elképzeljük.

Mózes istenképe is éppen így formálódott. Ő kettős nevelést kapott. Egyrészt az anyatejjel szívta magába a zsidók vallásosságát, akik akkor egy törzsi istenséget imádtak – Ábrahám, Izsák, Jákob, József Istenét, aki törődik a néppel, s felveszi a harcot az egyiptomiak isteneivel azért, hogy ők élhessenek. Másrészt Mózeszt a fáraó leánya papnak neveltette, ahol megismerkedett az egyiptomi istenségek sorával, Amonnal, Rával, Horusszal, Isisszel, illetve a mindenek felett való Egyetlen Eggyel. Beavatást nyert a papok titkaiba, s minden napot a vallás dolgaival, Isten keresésével tölthetett el. Jáhvával, az izraeliták istenével csupán Egyiptomból való menekülése után, a Hóreb hegyén került közvetlen kapcsolatba, ahol apósa juhait legeltetve Isten megszólította az égő bokorból. Akkor úgy látta Őt, mint mindeneknek felette valót, aki mégis gondot visel a népre. Később meggyőződhetett arról is, hogy Isten terve szerint alakul minden, s az Ő akarata

még a hatalmas fáraót is térdre kényszeríti. A meneküléskor Mózes a néppel együtt Isten csodáinak tanúja. Olyan Isten vezeti őket, aki a csodák által növeli a nép hitét: kígyóvá változtatja a botot, kettéválasztja a tengert, megédesíti a keserű vizet Marában, vizet fakaszt a sziklából, mannat és fűrjeket ad eledelül népének. Vezér, harcos ez az Isten, aki népével együtt hadakozik a csatában. Míg a földön az emberek küzdenek, Isten addig a magasságban az ellenség isteneivel hadakozik és győz. Később Istent mint törvényadót tapasztalhatják meg, aki Mózesrel kötőablakokra írta törvényeit a Sinai hegyen.

A felolvasott bibliai versben Mózesnek csodálatos élményben van része. Isten szól hozzá, fenségesen, mégis gondoskodón. *Van itt hely nálam* – mondja Isten. S Mózes, aki a próféták sorsát élve meg nem értett, magányos, s annyi mindent megélt, megérzi, hogy Istenre számíthat.

Testvéreim! Amikor mindenki elhagy, amikor nem marad senki mellettünk, amikor az élet kifogat, kifoszt mindenünkből, amikor betegek vagyunk, amikor könnyeket ejtünk, amikor nincs számunkra hely senkinek a szívében, de talán hajlékában sem, akkor Isten, a végső menedék megszólít: van itt hely nálam. S mi, aki folyton keressük Őt, akik megfáradtunk és megkeseredtünk, észreveszszük, hogy Isten figyel, óv bennünket. Megtapasztaljuk, hogy mindig biztosít egy helyet hajlékában, szeretetében, ahol biztonságban, békességben megpihenhetünk. Hogy mindig vigaszt nyújt, támaszt, bátorítást, ha odaállunk melléje a kősziklára.

Mózes látni akarja Isten arcát. Isten közelében él, ismeri törvényeit, szándékát, érzi gondviselő szeretetének melegét, de többet akar: látni a legszentebb arcot – még közelebb kerülni Istenhez. Isten azonban ezt már nem engedheti meg. Nem engedi – épp az ember érdekében. Elvonulok, mondja, s hátulról megláthatsz, de arcomat nem láthatod, mert az a halálozat jelentené.

Testvéreim, mi is szeretnénk a titkok titkát megfejteni. A bajban, a szükségben, a fájdalomban meg szeretnénk látni Isten arcát. Meg akarunk bizonyosodni arról, hogy Isten mellettünk, velünk van. A jelenléte megerősítene, talpra állítana, a színről-színre való ismeret erőssé tenne – így gondoljuk. A vágyunk helyénvaló, hiszen ez visz közel Hozzá. De ne akarjunk többet, mint amit Isten fontosnak tart. Saját érdekünk, hogy Isten az ő átvonulásakor a szikla hasadékába állítson, kezével betakarjon, hogy életben maradjunk. Talán azért is, hogy ne lássa vétkeinket, bűneinket, hogy távol tartsa tisztátalanságunkat.

Állj a kősziklára! Unitárius címerünkben a szikla a hit jelképe. Isten arra figyelmezteti Mózeset, hogy ne a szemével, hanem a hitével lásson. Vagyis a lényeg a fontos, nem mindig az, amit látunk – sokkal inkább a láthatatlan. Nem az a fontos, hogy Istent szemmel lássuk, hanem az, hogy a hit szikláján állva benne megerősödjünk, és reményünk legyen. Ha tehát megbántanak, ha valami veszteség ért, ha nehéz az élet: testvérem, állj a kősziklára, a hit hegyére, s a hiteddel meglátod Isten arcát, megérzed, hogy Ő melletted van.

Megláthatsz hátulról. Legtöbbször hiányoljuk Isten jelenlétét. Miért nincs itt, amikor szükségem van rá? – kérdezzük. Pedig csak egy karnyújtásnyira van, pedig Ő tesz képpé helyt állni. S amikor elmúlik a baj, akkor látjuk meg, hogy bizony Ő ott volt velünk... Elvonult, s mi hátulról megláthatjuk.

Ne félj, hát, te kicsiny nyáj! A hit lámpása világítsa utadat. Maradj meg Isten parancsolataiban, állj meg a kősziklán, s meglátod, Isten keze megoltalmaz, rád fényeskedik Isten szeretettől sugárzó arca. Ámen.

A CSEND BÖLCSESSÉGE

*Ha [...] nem lesz [mondanivalód], hallgass rám!
Légy csendben, majd én bölcsességre tanítalak.*

(Jób 33,33)

A román televízióban régebben egy olyan reklámot közvetítettek, amelyben egy kislány az asztal alá menekül szülei veszekedése elől. Befogja a fülét, de szemeit tágra mereszti, ugyanis a falon az egymásra acsarkodó szüleinek árnyéka átváltozik két szárnyas szörnyé, hatalmas szarvakkal és agyarakkal, akiknek torlán már nem emberi hangok, hanem iszonyatos hörgések törnek elő. Aztán eltűnik a kép, és megjelenik ez a felirat: „Vigyázz, mert gyereked sokkal többet lát és hall, többet megért, mint hinnéd!” Aki látja ezt a reklámot, sőt családjában vagy szomszédjában ez a kép mindennapos, biztosan igazat ad a Példabeszédek írójának: „Jobb a száraz falat, amellyel csendesség van, mint a lakomával teljes ház, amelyben mindennapos a háborúság!” (Péld 17,1) Mert akinek idegeit gyakran tépi a perpatvar zaja, az nagyon is tudja értékelni a csendet.

A felolvasott bibliai vers egy igen súlyos élethelyzetből született meg. Jóbnak mindene megvolt. Istenfélő, nagycsaládos, gazdag, boldog ember volt mindaddig, amíg csapás nem követte csapást. Gyermekei egy szerencsétlenségben mind meghaltak, csordáit elhajtották a tolvajok, ő maga súlyos beteg lett. S az eddig csöndes, nyugodt Jób egyszerre hangossá vált. Istentől kérte számon minden nyomorúságát. Bár hite nem lankadt, mégsem értette, hogyan, miért történt vele mindez? Perelt Istennel, hangoskodott és nem értett semmit. Ekkor felkeresték a barátai és számos tanáccsal látták el. Az egyik azt mondta: tagadja meg Istent, aki ilyent tett vele. A másik szerint a veszteség és betegség büntetés Jóban a vétkei miatt. A harmadik szerint Jóbnak nincs elég hite, nem elég alázatos, azért nincs gyógyulása. Végül Isten követe érkezett hozzá, és így szólt: „Légy csendben, majd én bölcsességre tanítalak.” S a csendben Jób megértette, hogy nem Istentől van a baj, a betegség, a veszteség. Isten inkább mindvégig *mellette* volt. S e csendes felismerésből kezdődött el felemelkedése.